

Temat numeru: Turystyka w Białowieży – wyzwania i szanse na przyszłość

Branża turystyczna jest od lat motorem rozwoju Białowieży i poważnym źródłem dochodów wielu mieszkańców. Ostatnie trudne lata (pandemia covid-19, kryzys migracyjny na granicy polsko-białoruskiej) zahamowały dynamiczny wzrost liczby turystów odwiedzających Białowieżę i Puszcę Białowieską. Jak obecnie wyglądają statystyki dotyczące liczby turystów i co możemy zrobić, aby utrzymać i podnieść rangę naszej miejscowości jako celu przyjazdów turystów krajowych i zagranicznych?

Więcej przeczytaj Państwo na stronach 7-8.

W numerze:

Od redakcji s. 2
Wójt Informuje s. 2
Program ferii zimowych 2023
w Białowieży s. 3
Kino objazdowe "Lumiere"
w Białowieży s. 3
Stanisław August Poniatowski
w Puszczy Białowieskiej s. 4-5
Biblioteka w 2022 w cyfer-
kach s. 5-6
Komunikat s. 6
Turystyka w Białowieży - wy-
zwania i szanse na przy-
szłość s. 7-8
Prośba o zwrot kwitariuszy s. 8
Informacje Białowieskiego
Ośrodka Kultury s. 9-11
Godziny pracy biblioteki w lu-
tym s. 11
Dodatkowa forma legitymacji
emeryta-rencisty w telefo-
nie s. 11
Pani Anna Kulbacka Zasłużo-
nym Przewodnikiem po
BPN s. 12
Ogłoszenie s. 12

Ważne telefony:

Urząd Gminy 85 681 24 87
Białowieski Ośrodek Kultury
85 681 24 60
Biblioteka 85 681 23 95
Nadleśnictwo Białowieża
85 681 24 05
Muzeum Przyrodniczo-Leśne
BPN 85 681 22 75
Ośrodek Zdrowia 85 667 24 68
Policja 85 670 41 15
Straż Graniczna
85 685 46 20
Zespół Szkolno Przedszkolny
85 681 23 97
Technikum Leśne w Białowieży
85 681 24 04
Gminny Ośrodek Pomocy Spo-
łecznej 85 681 26 97
Przedszkole 85 681 23 97 w 61
Stomatolog 604874917

Drodzy Czytelnicy,

W tym numerze szczególnie polecam artykuł **profesor Bogumiły Jędrzejewskiej** o wyzwaniach i szansach stojących przed turystyką w Białowieży. Temat niezwykle aktualny, a jednocześnie ogromnie istotny dla naszej miejscowości.

Życzę miłej lektury.

Z poważaniem

Mateusz Damian Gutowski

Redaktor naczelny "Głosu Białowieży"

Drodzy Mieszkańcy,

Dzięki dotacji z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego mogliśmy wykonać remont w miejscu mogił zbiorowych ofiar terroru hitlerowskiego, które znajdują się na cmentarzu parafii prawosławnej w Białowieży. Kwota przyznanego dofinansowania to 34200,00 zł. Wkład własny gminy wyniósł dokładnie 0 złotych.

30 grudnia Białowieżę odwiedził poseł Dariusz Piontkowski, wiceminister Edukacji i Nauki. Wspólnie z profesorem Bogumiłą Jędrzejewską oraz Mateuszem Gutowskim, radnym powiatu hajnowskiego, przekazaliśmy informacje o najważniejszych sprawach naszej miejscowości, takich jak: postulaty do Zintegrowanego Planu Obiektu Światowego Dziedzictwa Przyrody "Puszcza Białowieska", konieczności przebudowy stadionu gminnego czy budowy ścieżki rowerowej Białowieża-Hajnówka.

11 stycznia wspólnie z Włodzimierzem Wołkowyckim- przewodniczącym Rady Gminy Białowieża, Wojciechem Niedzielskim- radnym Gminy Białowieża oraz Mateuszem Gutowskim- radnym powiatu hajnowskiego, wziąłem udział w konferencji "Na skraju Puszczy Białowieskiej", dotyczącej tworzenia Zintegrowanego Planu Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska. Dziękuję za zaproszenie pani Lucynie Grygoruk - Smoktunowicz, wójt Gminy Hajnówka.

Na wszystkich spotkaniach dotyczących wyżej wymienionego Planu, niezmiennie postulujemy, m. in. o:

1. Zwiększenie udziału strefy IV w Nadleśnictwie Białowieża, czyli aktywnej ochrony bioróżnorodności i krajobrazu.
2. Zapewnienie drewna opałowego dla lokalnej społeczności.
3. Zapewnienie uczniom Technikum Leśnego w Białowieży możliwości odbywania części praktyk szkolnych na terenie Nadleśnictwa Białowieża.
4. Zastosowanie wyjątków w lasach wyłączonych z użytkowania (czyli w strefie II i III), dla obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego oraz obiektów infrastruktury turystycznej.

Z wyrazami szacunku

Albert Waldemar Litwinowicz

Wójt Gminy Białowieża

PROGRAM FERII ZIMOWYCH 2023 W BIAŁOWIEŻY

Tydzień I

23.01.2023 - poniedziałek

- *10.00 - 12.00 - Centrum Aktywności Lokalnej
- Warsztaty tworzenia kolorowych toreb
- *12.00 - 13.30 - sala gimnastyczna ZSP
- Zajęcia sportowe
- (uczestnictwo wymaga pisemnej zgody opiekunów)
- *15.00 - 17.00 - sala kinowa BOK
- Zajęcia muzyczne

24.01.2023 - wtorek

- *9.00 - 13.00 - zbiórka przy Centrum Aktywności Lokalnej
- "Zima wśród zwierząt" - zajęcia w Rezerwacie Pokazowym Żubrów, ognisko na Filipówce
- Obowiązuje ubiór terenowy!
- *13.00 - 14.00 - sala kinowa BOK
- Zumba dla dzieci

25.01.2023 - środa

- *9.00 - 10.00 - biblioteka dla dzieci
- Konkurs "Znajdź książkę w bibliotece"
- Gry planszowe, lamigłówki
- *10.00 - 12.00 - Centrum Aktywności Lokalnej
- Spotkanie z leśnikiem - tworzenie kul tłuszczowych dla ptaków
- *12.00 - 13.30 - sala gimnastyczna ZSP
- Zajęcia sportowe
- (uczestnictwo wymaga pisemnej zgody opiekunów)

26.01.2023 - czwartek

- *10.00 - 12.00 - biblioteka dla dzieci
- Projektowanie logo biblioteki
- *12.00 - 13.00 - remiza OSP
- Zajęcia z OSP Białowieża

27.01.2023 - piątek

- *10.00 - 11.00 - Centrum Aktywności Lokalnej
- "Bezpieczne ferie" - spotkanie z policjantem
- *12.00 - 13.00 - sala kinowa BOK
- Zumba dla dzieci

Na wszystkie zajęcia obowiązują zapisy.
Aneta 505012964
Marta 784066966

PROGRAM FERII ZIMOWYCH 2023 W BIAŁOWIEŻY

Tydzień II

30.01.2023 - poniedziałek

- *9.00 - 13.00 - zbiórka przy Muzeum BPN
- "Przyrodnicza podróż w czasie po Parku Pałacowym"
- wyprawa terenowa w poszukiwaniu skarbów i zagadek sprzed 150 lat.
- Obowiązuje ubiór terenowy! Warto wziąć telefon z czytnikiem kodów QR
- "Czekoladowa Puszcza" - warsztaty w OEP
- *13.00 - 14.00 - sala kinowa BOK
- Zumba dla dzieci
- *15.00 - 17.00 - sala kinowa BOK
- Zajęcia muzyczne

31.01.2023 - wtorek

- *9.00 - 10.00 - biblioteka dla dzieci
- "Szukamy ULI", czyli językowe kalambury
- *10.00 - 13.00 - OEL Jagiellońskie
- zbiórka przy Centrum Aktywności Lokalnej
- Spacer z leśnikiem "Magiczny las zimą"
- Tworzenie prac artystycznych z darów lasu.

01.02.2023 - środa

- *10.00 - 12.00 - biblioteka dla dzieci
- Bookartizm, czyli rzeźby z książek
- warsztaty papierowego dizajnu
- *12.00 - 13.00 - sala kinowa BOK
- Zumba dla dzieci

02.02.2023 - czwartek

- *10.00 - 12.00 - biblioteka dla dzieci
- Maraton z Monopoly - tylko dla długodystansowców
- *12.00 - 13.30 - sala gimnastyczna ZSP
- Zajęcia sportowe
- (uczestnictwo wymaga pisemnej zgody opiekunów)
- *od godz. 14.30 - sala kinowa BOK
- Kino objazdowe

03.02.2023 - piątek

- Wycieczka do Parku Wodnego Suntago - dla uczestników zajęć

Na wszystkie zajęcia obowiązują zapisy.
Aneta 505012964
Marta 784066966

2 lutego 2023 (czwartek)

Kino ŻUBR – ul. Sportowa 1 – Białowieża

Kino LUMIERE w Białowieży

MUMIE
godz. 14.30

PIMI Z KRAINY TYGRYSÓW
godz. 16.00

POKUSA
godz. 18.00

Bilety do nabycia w Białowieżskim Ośrodku kultury w dniu seansu
 16 zł dla uczniów, 18 zł ulgowy, 20 zł normalny

Stanisław August Poniatowski w Puszczy Białowieskiej

Latem 1784 r., w 20. roku panowania w Rzeczypospolitej, jej ostatni władca Stanisław August Poniatowski przybył do Puszczy Białowieskiej na dwudniowe łowy w drodze na sejm do Grodna. Była to jego druga wizyta w Białowieży – w 1752 r. 20-letni Stanisław Poniatowski, wówczas poseł na sejm grodzieński, uczestniczył w łowach Augusta III Sasa. Teraz, po 32 latach przybywał jako monarcha.

26 sierpnia 1784 r. król wyruszył z zamku w Warszawie. Nie była to jednak typowa podróż Warszawa–Grodno. Przez 33 dni Stanisław August ze swym dworem przemierzył 1000 kilometrów, odwiedzając ponad 50 dworów szlacheckich i rezydencji magnackich. Podróż szczegółowo opisał i wydał drukiem jako *"Dziaryjusz podróży Jego Królewskiej Mości na sejm grodzieński"* towarzyszący królowi bp Adam Naruszewicz, poeta, historyk, mąż stanu, przyjaciel króla wspierający jego program reform.

Przygotowania do zaplanowanego przyjazdu króla do Białowieży i polowania na żubry rozpoczęły się dużo wcześniej. Zarządzający ekonomiami królewskimi podskarbi litewski książę Stanisław Poniatowski, bratanek króla, gruntownie odnowił dwór w Białowieży i rozbudował

go o dwie oficyny gościnne, wytyczył *"nowo rżniętą"*, porządną drogę Straż–Białowieża (dzisiejszą szosą Hajnówka–Białowieża), a w przebudowanych zagrodach do łowów postawił nowe altany dla myśliwych.

Do organizacji polowania, spędzenia zwierzyny do zagród i przeprowadzenia królewskich łowów zaangażowano cały personel łowiecki Puszczy Białowieskiej: 4 osoby z zarządu leśnictwa, 13 strażników, 107 strzelców (w tym Jakuba Szpakowicza z Białowieży). Zwołano 2830 chłopów z dawnych wsi osockich Puszczy Białowieskiej *"do pędzenia zwierz"*. Wezwano także 149 strażników i strzelców z puszczy ekonomii grodzieńskiej (leśnictwa kotrzańskie i bobrzańskie), ekonomii olickiej, a nawet ekonomii szawelskiej oddalonej o 350 kilometrów od Białowieży! Królewskie łowy obsługiwało około 3130 mężczyzn.

30 sierpnia orszak królewski po przebyciu drogi z Bielska przez Zbucz i Straż (dzisiejsza Hajnówka) wjechał do puszczy. *"W lesie tym, miłą od Białowieży – pisał Naruszewicz – zastaliśmy na drodze gromady chłopów, pilnujących ostępu czyli parkanu sporządzonego na zatrzymanie różnego zwierz, łosi, dzików, niedźwiedzi i żubrów, których ten parkan opasywał na pół mile w około. Stojących pobliżu kmieci swoich Król JMć pieniędzmi udarował."* Po przybyciu do Białowieży Stanisław August obejrzał wszystkie pokoje dworu i obydwu oficyn *"z ukontentowaniem i pochwałą"*, po czym wydano obiad przy dwóch stołach: dla króla i 30 osób we dworze, dla 50 osób pod wielkim namiotem.

Nazajutrz o 9 rano wyjechano wielkim orszakiem do ostępu Kletna, do którego książę Stanisław Poniatowski *"rozkazał zrobić dobry gościniec w tej puszczy głuchej, ciemnej i gęsto zarosłej drzewem [...] osobiwej wielkości"*. Przed rozpoczęciem polowania w altanie podano śniadanie. Tego dnia zabito dwa niedźwiedzie i dwa żubry-byki. Główny myśliwiec Berens, poszukujący żubrów w głębi zagrody, ledwie uszedł z życiem, gdy jeden z żubrów zaatakował jego konia. Jeździec przeżył atak uczepiwszy się gałęzi drzewa.

Wieczorem przed dworem w Białowieży wystąpił chór Kozaków ukraińskich z dóbr księcia podskarbiego i odbył się pokaz koni. Królowi prezentowano też dwa młode niedźwiadki w klat-

kach i dwa "żubrzyki" wykarmione przez kozy. Te go wieczoru i nazajutrz rano zjeżdżali jeszcze do Białowieży goście, m.in. z Białegostoku przybyli siostra króla Izabella Branicka, jego bratanica Konstancja Tyszkiewiczowa i biskup Giovanni Andrea Archetti, niedawny nuncjusz apostolski w Rzeczypospolitej (w latach 1776-1783).

Przyjazd Archettiego do Białowieży nie był wyłącznie kurtuazyjny. Wracał on z misji dyplomatycznej z Petersburga, oczekiwał na zapowiedzianą w Rzymie nominację kardynalską, a biret kardynalski miał mu – z upoważnienia papieża Piusa VI – nałożyć król Stanisław August. Uroczystość odbyła się 24 października w Grodnie, w kaplicy zamkowej. Król nazwał później ten dzień jednym z *"najszcześniejszych dni swego życia"*. Zanim to jednak nastąpiło, kardynał nominat z osobami towarzyszącymi miał okazję uczestni-

czyć w łowach na żubry.

1 września o godz. 10 wielki orszak wyjechał z Białowieży do zagrody Teremiska. Król zaprosił Archettiego do swojej karety. W altanie podano śniadanie, po czym rozpoczęło polowanie, strzelając do zwierzyny naganianej przez chłopstwo przed altanę. Ubito łosia i dwa żubry, z których jednego zabił Stanisław August. *"Z tym troistym plonem – raportował bp Naruszewicz – powróciliśmy do Białej Wieży o godzinie siódmej. Dano potem wspañałą kolację."*

Pobyt i łowy w Puszczy Białowieskiej 58-letni wówczas król przeżył *"w dobrym zdrowiu i humorze"*, toteż rano 2 września, w czwartek, nagradzał cennymi prezentami lub pieniędzmi wszystkich zaangażowanych w organizację jego pobytu i łowów w Białowieży – od zarządców ekonomii brzeskiej po *"chłopstwo do płoszenia zwierza"*. Po śniadaniu król *"udał się na bliskie za dworem pole, przypatrując się tam szczerwaniu 4 sporych niedźwiedzi, z których po jednemu z klatki wypuszczano"*. Około godziny 11 goście zaczęli się rozjeżdżać. Odjechał także król przez wieś Stoczek (dziś ulica Stoczek w Białowieży) i Krynicę do Szereszewa.

Była to ostatnia w historii wizyta króla Rzeczypospolitej w Puszczy Białowieskiej; 11 lat później w wyniku III rozbioru Polski, Białowieża na 123 lata znalazła się w Cesarstwie Rosyjskim.

Bogumiła Jędrzejewska

Ryc. 1. Stanisław August Poniatowski, mal. Marcello Bacciarelli, 1786 r. (Narodowa Galeria Sztuki, Lwów).

Ryc. 2. Altana zbudowana w Puszczy Białowieskiej na polowanie Stanisława Augusta w 1784 r. (Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego).

Biblioteka w 2022 w cyferkach

W 2022 przybyło do księgozbioru Gminnej Biblioteki Publicznej im. Igora Newerlego 339 egzemplarzy książek o łącznej wartości 8396,03 złotych. 231 egzemplarzy zostało zakupionych ze środków budżetowych za kwotę 6296,03 złotych, 53 egzemplarze za kwotę 1550 złotych ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Czytelnictwa na lata 2021-2025, 55 egzemplarzy to dary od czytelników wycenione na 550

złotych.

Struktura zakupionych i otrzymanych książek przedstawiała się następująco:

- 225 woluminów – literatura piękna dla dorosłych,
- 74 woluminy – literatura piękna dla dzieci i młodzieży,
- 40 woluminów – literatura niebeletrystyczna.

Przeprowadzono selekcję księgozbioru – **wycofano 1045 pozycji książkowych:** 885 zniszczonych pozycji i 160 pozycji nieodnalezionych o łącznej wartości 5979,33 złotych.

Stan księgozbioru na koniec 2022 roku wynosił **17370 woluminów**, w tym:

- 6664 woluminów - literatura piękna dla dorosłych,
- 4690 woluminów – literatura piękna dla dzieci i młodzieży,
- 6016 woluminów - literatura niebeletrystyczna.

W bibliotece jest zapisanych 546 czytelników. W 2022 roku zarejestrowano **1523 odwiedziny oraz 3779 wypożyczeń**, w tym:

- 3195 woluminów - literatura piękna dla dorosłych,
- 382 woluminy – literatura piękna dla dzieci i młodzieży,
- 202 woluminy - literatura niebeletrystyczna.

W ramach działań promujących czytelnictwo i bibliotekę reanimowaliśmy biblioteczny fanpage na FB, 3 września na skarpie przed Urzędem Gminy odbyła się **11. odsłona Narodowego Czytania pod honorowym patronatem Prezydenta RP**. W tym roku obowiązującą lekturą były „Ballady i romanse” Adama Mickiewicza.

W sierpniu i we wrześniu realizowaliśmy projekt „**Mam tę MOC!**” z Podlaskiego Instytutu Kultury. Na ten cel pozyskaliśmy środki w kwocie 10.000 złotych. W ramach projektu zrealizowaliśmy cykl zajęć tanecznych (taniec performatywny). Odbyły się warsztaty literackie

z wykorzystaniem kości opowieści, warsztaty malowania koszulek metodą tie day, warsztaty rzeźbienia metodą utwardzania tkanin, wycieczka rowerowa do Miejsca Mocy oraz sesja fotograficzna.

Biblioteka wspierała również w działaniach **Młodzieżowych Liderów Programu Równać Szanse**, którzy pod naszym mentorstwem realizowali projekt „Gry uliczne”, w ramach którego odbył się dwudniowy wyjazd do Warszawy (14-15.10) oraz został wydany „Brulion gier ulicznych”.

18 listopada zorganizowaliśmy dla najmłodszych czytelników **zabawę andrzejkową z wróżbami**, a 6 grudnia odbyły się **warsztaty mikołajkowe** tworzenia stroików bożonarodzeniowych.

Przez cały grudzień w bibliotece dziecięcej wisiał biblioteczny **kalendarz adwentowy**, który drobnymi upominkami zachęcał młodych czytelników do aktywnego wypożyczania książek.

Po raz piątą biblioteka przystąpiła do kampanii „**Mała książka - wielki człowiek**” - projektu realizowanego przez Instytut Książki ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a polegającego na przekazywaniu wyprawek czytelnicznych przedszkolakom.

•
GBP

KOMUNIKAT

WÓJT GMINY BIAŁOWIEŻA ogłasza II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż zabudowanej nieruchomości gruntowej ozn. nr geod. 1164/3 obr. Białowieża, gm. Białowieża, o pow. 0,0277 ha, stanowiącej własność Gminy Białowieża, ujawnionej w księdze wieczystej BI2P/00000512/1 prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Bielsku Podlaskim, IX Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w Hajnówce.

Cena wywoławcza nieruchomości wynosi 112.500,00 zł (słownie: sto dwanaście tysięcy pięćset złotych). Przetarg odbędzie się w dniu 22 lutego 2023 r. o godz. 9.00 w siedzibie Urzędu Gminy Białowieża, ul. Sportowa 1. Wadium w pieniądzu w wysokości 6.000,00 zł (słownie: sześć tysięcy złotych) należy wpłacić w terminie do dnia 17 lutego 2023 r. na rachunek bankowy nr 50 8071 0006 0014 2393 2000 0050 – za potwierdzenie wpłaty przyjmuje się datę wpływu wadium na rachunek bankowy. Ogłoszenie zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Białowieża przy ul. Sportowej 1, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Dodatkowych informacji w sprawie przetargu można zasięgnąć w Urzędzie Gminy Białowieża, ul. Sportowa 1, pok. nr 9, tel. (85) 681 24 87 wew. 32.

Turystyka w Białowieży – wyzwania i szanse na przyszłość

Branża turystyczna jest od lat motorem rozwoju Białowieży i poważnym źródłem dochodów wielu mieszkańców. Ostatnie trudne lata (pandemia covid-19, kryzys migracyjny na granicy polsko-białoruskiej) zahamowały dynamiczny wzrost liczby turystów odwiedzających Białowieżę i Puszcę Białowieską. Jak obecnie wyglądają statystyki dotyczące liczby turystów i co możemy zrobić, aby utrzymać i podnieść rangę naszej miejscowości jako celu przyjazdów turystów krajowych i zagranicznych?

Lata 2018-2019 były rekordowe pod względem ruchu turystycznego. Białowieski Park Narodowy od lat prowadzi statystykę biletów sprzedawanych do trzech obiektów: Rezerwatu Pokazowego Żubrów, Muzeum Przyrodniczo-Leśnego i Rezerwatu Ścisłego. W 2018 r. sprzedano łącznie 251 581 biletów, a w 2019 r. – aż 274 334. Ponad połowa (63%) przypadła na Rezerwat Pokazowy Żubrów. Można szacować, że Białowieżę i Puszcę Białowieską odwiedziło wówczas około ćwierć miliona turystów każdego roku! W 2020 r. liczby te spadły do około 210 tysięcy, w następnym roku do nieco ponad 190 tysięcy, a w ostatnim 2022 r., kiedy sezon turystyczny rozpoczął się dopiero 1 lipca, do niepełna 135 tysięcy. Choć jest to zaledwie połowa stanu sprzed pandemii i kryzysu migracyjnego, gdyż "otwarty" sezon turystyczny był o połowę krótszy od normalnego roku, to jednak widać, że Białowieża pozostaje atrakcyjnym celem wycieczek.

W ostatnich latach białowieskie instytucje, lokalne stowarzyszenia i prywatni inwestorzy zrobili bardzo dużo dla promocji Białowieży i Puszczy Białowieskiej, poczynając od stworzenia nowych atrakcji przyciągających gości, aż do nowych lub odnowionych punktów gastronomicznych i miejsc noclegowych. Warto tu wspomnieć i docenić najważniejsze niedawne inicjatywy głównych zarządców Puszczy: Białowieskiego Parku Narodowego i Nadleśnictwa Białowieża.

W czerwcu 2018 r. Białowieski Park Narodowy otworzył nowoczesny Pawilon Edukacyjny w Rezerwacie Pokazowym Żubrów. Przygotowana w nim wystawa na temat biologii i ekologii żubra oraz historii ochrony i restytucji tego gatunku pozwala samodzielnie, w przystępny sposób,

zdołać zdobyć wiedzę przy multimedialnych stanowiskach. W 2022 r. **Rezerwat Pokazowy Żubrów** został laureatem ogólnopolskiego konkursu Polskiej Organizacji Turystycznej na **Najlepszy Produkt Turystyczny 2022 roku** i otrzymał Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej. W tym roku Polska Organizacja Turystyczna rozpoczęła działania promocyjne na rzecz wszystkich laureatów Certyfikatów POT 2022.

Wręczenie certyfikatów XIX edycji Konkursu na Najlepszy Produkt Turystyczny w siedzibie zespołu "Mazowsze" w Otrębusach pod Warszawą, 15 XII 2022 r. W uroczystości uczestniczyła pani Katarzyna Kopiejczyk, Z-ca Dyrektora ds. administracyjnych BPN. **Fot.** Archiwum BPN.

Nadleśnictwo Białowieża od kilku lat prowadzi projekt rewitalizacji i turystyczno-edukacyjnej promocji Parku Dyrekcyjnego (we współpracy z Technikum Leśnym i Parafią Rzymskokatolicką, które to instytucje są zarządcami części parku). W końcu 2022 r. Nadleśnictwo Białowieża zrealizowało **nową ścieżkę edukacyjną Szlak Królewskich Dębów**. Szlak ten, w uroczysku Stara Białowieża, od wielu lat jest masowo odwiedzany przez turystów. Jego odnowiona forma, w postaci **15 pięknych i bogatych treściowo tablic edukacyjnych**, stwarza nową jakość tego miejsca! To najcenniejsze dziedzictwo kulturowe Puszczy Białowieskiej, miejsce, gdzie znajdował się niegdyś dwór myśliwski Jagiellonów i Batorego, wymaga jeszcze wiele pracy, przede wszystkim, aby odsłonić i uratować najstarsze żyjące dęby, a także umożliwić im odnawianie się i wzrost młodych dąbków.

Jedna z tablic edukacyjnych na odnowionym Szlaku Dębów Królewskich. Fot. B. Jędrzejewska.

W naszej miejscowości i regionie nadal pozostaje wiele wyzwań i zadań do realizacji, m.in. ukończenie remontu ulic Mostowej i Kamienne Bagnu (projekt realizowany przez Urząd Gminy), remont innych dróg. Konieczne jest wykonanie ścieżki rowerowej Białowieża-Hajnówka. Jej brak stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i hamuje rozwój turystyki rowerowej, tak dynamicznie rosnącej w ostatnich latach. W Białowieży brakuje dostatecznej liczby miejsc parkingowych dla samochodów. W centrum miejscowości nadal "straszą" dawny budynek szkoły podstawowej (wpisany do rejestru zabytków) i niszczący pomnik ofiar okupacji niemieckiej w latach II wojny światowej, które wymagają rewitalizacji.

Bardzo potrzebne jest także profesjonalne wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego Białowieży i Puszczy Białowieskiej. Obok unikalnych wartości przyrodniczych może się ono stać magnesem przyciągającym turystów i sprzyjającym wydłużeniu ich pobytów u nas. Możliwości jest wiele. Na przykład:

- * Rekonstrukcja dworu królewskiego z XVI wieku na Starej Białowieży (doskonałym miejscem byłaby łąka za parkingiem) i stworzenie w nim małego muzeum regionalnego.

- * Punkt widokowy na wieży kościoła katolickiego i wystawy tematyczne do zwiedzania "po

drodze" na 2 lub 3 piętrach wewnątrz wieży.

- * Muzeum historyczno-etnograficzne i punkt sprzedaży rękodzieła regionalnego wysokiej klasy, nie tylko z regionu Puszczy, ale szerzej z Podlasia, a nawet z Litwy, Białorusi i Ukrainy.

- * Dobrze zaplanowany i niebanalnie opisany szlak turystyczny po Białowieży (pieszy i rowerowy) oprowadzający po najciekawszych zabytkach i punktach widokowych.

- * Wzbogacenie Parku Pałacowego o ścieżkę edukacyjną ukazującą historię znajdujących się tam w przeszłości królewskich dworów Wazów, Sasów i Poniatowskiego.

Wszystkie te przedsięwzięcia wymagałyby nakładów finansowych, ale przede wszystkim dobrych idei, zakorzenionych w rzetelnej wiedzy i rozpoznaniu naszej historii, lokalnych tradycji i niepowtarzalnych wartości. Stwarzałyby też możliwość powiększenia grona przewodników o osoby, które pewnie się czują w dziedzinie historii i kultury, niż wiedzy przyrodniczej.

Znacząca dynamika instytucjonalnych i społecznych inicjatyw w zakresie unowocześniania i promocji oferty turystycznej Białowieży, a także dobra współpraca różnych środowisk w tym zakresie, jakie obserwujemy w ostatnich latach, pozwalają optymistycznie patrzeć w przyszłość. Jednak ostatecznie wiele będzie zależeć od ogólnej sytuacji politycznej i ekonomicznej, nie tylko w kraju, ale w całej Europie. "Są trzy rzeczy, które mogą udoskonalić całą społeczność [...]: pokój, wolność i bezpieczeństwo" (F. Bastiat, francuski ekonomista, 1801-1850). Wszystkich trzech życzymy Białowieży, jej mieszkańcom i naszym gościom.

Bogumiła Jędrzejewska
Białowieskie Stowarzyszenie
Dziedzictwa Puszczy

Dziękuję pani wicedyrektor Katarzynie Kopieczyk i pani Annie Gierasimiuk (Białowieski Park Narodowy) za udostępnienie informacji o statystyce ruchu turystycznego.

PROŚBA O ZWROT KWITARIUSZY

Wójt Gminy Białowieża uprzejmie prosi o pilny zwrot kwitariuszy K-103 dotyczących opłaty miejscowej w roku 2022. Kwitariusze proszę dostarczać do pokoju nr 6 w Urzędzie Gminy. Tel. 85 6812 487 wew. 37.

Najważniejsze informacje z ... Białowieskiego Ośrodka Kultury

Król Biebrzy

17.12.2022 r. w kinie Żubr miał miejsce pokaz filmu "KRÓL BIEBRZY" w reżyserii Beaty Hyży-Czołpińskiej. Była to trzecia, a zarazem ostatnia, projekcja filmów Pani Beaty w 2022 roku. Tradycyjnie po seansie miała miejsce dyskusja i wymiana wrażen z udziałem widzów oraz reżyserki. Dyrektor BOK poinformował, iż jest "po słowie" z autorką i są plany na kolejną serię na jesień 2023 roku. Oczywiście, już teraz Państwa zapraszamy!

KOHUT

18.12.2022 r. ponownie w kinie odbył się pokaz filmu. Tym razem był to film pt. "KOHUT" w reżyserii Michała Adamowicza i Filipa Chudzyńskiego. Po projekcji odbyła się dyskusja z obecnymi na pokazie autorami filmu.

W świątecznym nastroju

20.12.2022 r. uczestnicy zajęć muzycznych nauki gry na instrumentach w Białowieskim Ośrodku Kultury pod kierunkiem instruktora Piotra Karpiuka przygotowali z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia fragment kolędy "Wśród nocnej ciszy". W nagraniu udział wzięli: Dominik Ka-

mieński - pianino, Daniel Filimoniuk - gitara, Nina Białomyzy - ukulele, Estera Filimoniuk - kontrabas, Staś Szpakowicz - bęben. Warto nadmienić, iż nasi muzykanci zagrali w 100% na żywo, a kontrabasistka Estera pierwszy raz w życiu trzymała w rękach kontrabas. Brawooo!!! Zapraszamy do wysłuchania kolędy na profilu Facebook Białowieskiego Ośrodka Kultury.... i szykujemy kolejne frazy.

Przywitanie Nowego Roku

31.12.2022 r. - parking gminny i szampański nastrój. Tak można określić gminne powitanie Nowego Roku. Humory przybyłym uczestników dopisały, szampańskie wystrzały również. Białowicze zostali poczęstowani kiełbaskami z ogniska, które otrzymaliśmy dzięki FUNDACJI ARHELAN, za co SERDECZNIE DZIĘKUJEMY!!!

Podsumowanie 2022 roku w BOK

Szanowni Państwo, jak wspominaliśmy w poprzednim numerze Głosu Białowieży, właśnie przyszedł czas na podsumowanie pracy kulturalnej BOK. Tak więc w 2022 roku zorganizowano i współorganizowano łącznie 433 różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych, których odbiorcami było ponad 6001 osób. Zorganizowano 11 koncertów, 7 wystaw, 22 projekcje filmowe, 4 spektakle teatralne oraz 52 inne wydarzenia (rekreacyjne, obchody świąt narodowych, dzień dziecka, akcje wielkanocny koszyk, organiza-

cja czasu dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacyjnych, warsztaty tematyczne, promocje książek), wydano 10 numerów gazety lokalnej Głos Białowieży, działało 12 stałych form zajęć (zespół folklorystyczny „Ruczajok”, dziecięco-młodzieżowy zespół „Suniczki”, zajęcia muzyczne: nauka gry na instrumentach początkujący i zaawansowani, pracownia rytmu, Białowieża Open Jam Session, zajęcia plastyczne, zajęcia z rysunku, Koło Seniora, ZUMBA dla dorosłych, ZUMBA dla dzieci, zajęcia YOGA). BOK realizował trzy projekty z dofinansowania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, tj.: Ruczajok - zespół białoruskiej mniejszości narodowej - dofinansowanie w kwocie 12000,00 zł, Suniczki - dziecięco-młodzieżowy zespół białoruskiej mniejszości narodowej - dofinansowanie w kwocie 2500,00 zł, Wieczorki białoruskie w Białowieży - dofinansowanie w kwocie 3000,00 zł. W ramach realizacji projektów zakupiono instrument dla zespołu „Ruczajok” oraz pokryto koszty wyjazdów zespołu na koncerty w innych miejscowościach niż Białowieża (łącznie 20 występów), zorganizowano ognisko integracyjne oraz pokryto koszty wyjazdów zespołu „Suniczki” na koncerty i wizyty studyjne w miejscowościach innych niż Białowieża. Zorganizowano także dwa spotkania w Białowieżskim Ośrodku Kultury: z udziałem Natalii Gierasimiuk - prezes fundacji ONI - TO MY i grupy teatralnej DRAMA w ramach projektu „Wieczorki białoruskie”.

We współpracy z zewnętrznymi partnerami realizowano trzy projekty. Projekt „Drużyna Dzieda Maroza” z dotacji programu Równać Szanse realizowanego w partnerstwie z Towarzystwem Przyjaciół Białowieży. 14 stycznia 2022 odbyła się w sali kinowej BOK premiera spektaklu „Mikołajkowy Express” w wykonaniu grupy projektowej. W ramach realizacji projektu zorganizowano także dla uczestników wyjazd studyjny do Majątku Howieny. Uczestnikami byli uczniowie ZSP w Białowieży.

Projekt „Różnogłosie - prezentacje muzyczne białoruskiej mniejszości narodowej - jubileusz 10-lecia” z dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz ze środków Województwa Podlaskiego realizowany w partnerstwie z Towarzystwem Przyjaciół Białowieży. W ramach projektu zorganizowano dwa jubileuszowe koncerty na parkingu gminnym w terminach 20 i 27 sierpnia 2022. Łącznie w koncertach udział wzięło 17 wykonawców. Na każdym z kon-

certów zaobserwowano około 400 widzów.

Projekt „Gry uliczne” z dotacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach Konkursu Młodzieżowych Liderów Programu Równać Szanse w partnerstwie z Towarzystwem Przyjaciół Białowieży. W ramach realizacji projektu został wydany brulion w nakładzie 150 sztuk z grami ulicznymi oraz uczestnicy odbyli dwudniowy wyjazd integracyjny do Warszawy. Koordynatorkami projektu były nasze młode LIDERKI Marysia Wołosik i Olga Morawska.

W czerwcu 2022 roku rozpoczęły się prace remontowe Studia oBOK (pomieszczenie po banku). Na chwilę obecną pomieszczenie zostało odmalowane, zakupiono wykładzinę podłogową, uszczelniono spływy kanalizacyjne, zakupiono biurko z szafką, biurowe krzesło obrotowe czarne, zainstalowano komputer, doprowadzono internet. Docelowo pomieszczenie będzie zagospodarowane na studio nagrań, na które Białowieżski Ośrodek Kultury starał się pozyskać środki w ramach I i II naboru KONWERSJI CYFROWEJ DOMÓW KULTURY realizowanego przez Narodowe Centrum Kultury, niestety bezskutecznie. W 2023 roku zostanie zakupiona część sprzętu studyjnego z dotacji MSWiA w ramach realizacji zadania „Ruczajok - zespół białoruskiej mniejszości narodowej”.

W sierpniu 2022 roku zostały wyremontowane pomieszczenia socjalne kuchni i łazienki w Klubie Kultury w Budach.

We wrześniu i październiku 2022 roku doposażono budynek Centrum Aktywności Lokalnej w instalację fotowoltaiczną o mocy 5,915 kW, 10 drewnianych donic z pergolami, 3 stoły, 6 ław, 6 krzeseł dębowych, pokrowce ochronne na w/w meble ogrodowe, 40 plastikowych wkładów do donic, zakupiono ziemię i sadzonki w ramach realizacji operacji „Instalacja fotowoltaiczna na budynku Centrum Aktywności Lokalnej w Białowieży oraz zagospodarowanie kącika rekreacyjnego przy budynku” dzięki pomocy finansowej z budżetu Województwa Podlaskiego w ramach „Programu odnowy wsi województwa podlaskiego - Kreatywna wieś”.

Od listopada 2022 roku trwają prace remontowe wymiany pokrycia dachowego na budynku BOK.

W związku ze zbliżającymi się feriami zimowymi zapraszamy serdecznie dzieci i młodzież do uczestnictwa w zajęciach. Uczestnictwo w zajęciach sportowych wymaga pisemnej zgody

~ Głos Białowieży ~

opiekunów dostępnej na stronie internetowej www.gmina.bialowieza.pl oraz w Białowieżskim Ośrodku Kultury. Zgodę należy przekazać prowadzącemu najpóźniej przed zajęciami. Wszelkie informacje w BOK oraz pod numerem telefonu 85 68 12 460.

Tradycyjnie przypominamy, iż wszelkie aktualności mogą Państwo śledzić na profilu Face-

book Białowieżskiego Ośrodka Kultury. Zapraszamy!

•
Marek Zubrycki
Dyrektor

Białowieżskiego Ośrodka Kultury

mLegitymacja emeryta-rencisty w Twoim telefonie

Pobierz bezpłatną aplikację mObywatel ze sklepu Google Play lub AppStore

W aplikacji wybierz Legitymację emeryta-rencisty

Dodatkowa forma legitymacji emeryta-rencisty w telefonie

Od stycznia 2023 r. każdy emeryt i rencista będzie mógł korzystać z elektronicznej wersji swojej legitymacji. Będzie ona dostępna w telefonie dzięki bezpłatnej aplikacji mObywa-

trzeba się obawiać tej zmiany – wyjaśniamy, na czym ona polega.

W nowym roku wszyscy emeryci i renciści automatycznie uzyskają mLegitymację. Nie wymaga to od nich składania żadnego wniosku ani wizyty w ZUS. Osobom, które nabędą uprawnienia do emerytury lub renty od stycznia 2023 r., ZUS wyda legitymację w formie elektronicznej. Emeryci lub renciści, którzy zechcą dodatkowo otrzymać tradycyjną legitymację w formie karty plastikowej, będą mieli taką możliwość. Wystarczy, że złożą odpowiedni wniosek do ZUS (formularz ERL).

Więcej informacji na stronie ZUS

tel. ZUS wystawi mLegitymację wszystkim emerytom i rencistom automatycznie. Nie

•
www.gmina.bialowieza.pl

Wyróżnienia

Pani Anna Kulbacka Zasłużonym Przewodnikiem po BPN

Wręczenie aktu nadania tytułu i odznaki „Zasłużony Przewodnik po Białowskim Parku Narodowym” pani Annie Kulbackiej przez Z-cę Dyrektora ds. administracyjnych BPN panią Katarzynę Kopiejczyk (fot. Archiwum BPN).

Podczas pierwszego w 2023 roku szkolenia dla przewodników po Białowskim Parku Narodowym, które odbyło się 17 stycznia w siedzibie Parku, w gronie ponad 80 przewodników, pani Annie Kulbackiej uroczystie wręczono akt nadania tytułu i odznakę „Zasłużony Przewodnik po Białowskim Par-

ku Narodowym” w dowód uznania zasług na rzecz upowszechniania wiedzy przyrodniczej i kulturowej o Białowskim Parku Narodowym i Puszczy Białowieskiej. Wniosek nominacyjny o przyznanie tytułu złożyło Koło Przewodników PTTK przy Oddziale PTTK im. J.J. Karpińskiego w Białowieży.

Pani Anna Kulbacka, dyrektor Technikum Leśnego w Białowieży, jest przewodnikiem po Białowskim Parku Narodowym i Puszczy Białowieskiej od 2008 roku. Od wielu lat organizuje, prowadzi i uczestniczy w wielu działaniach promujących Puszczę, pisze książki i artykuły o regionie. Jej wielką pasją jest zgłębianie i upamiętnianie kart historii szkolnictwa leśnego w Białowieży.

Tytuł Zasłużonego Przewodnika po BPN nadawany jest od 2017 roku. Dotychczasowi nagrodzeni to profesorowie Bogdan Jaroszewicz i Jerzy Gutowski, pan Piotr Karpiuk i pani Olga Dworakowska.

•
Anna Gierasimiuk
Białowiecki Park Narodowy

OGŁOSZENIE

w sprawie kursowania autobusów PUK Hajnówka

Od 23 stycznia 2023 r. do 03 lutego 2023 r. autobusy PUK Hajnówka **będą kursowały** na trasie:

Hajnówka – Białowieża

Białowieża – Hajnówka

Według rozkładu

Weekendowego – ferie zimowe

•

GŁOS BIAŁOWIEŻY - GAZETA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Wydawca: Białowiecki Ośrodek Kultury
ul. Sportowa 1, 17-230 Białowieża, tel.: 85 68 12 460
Redaktor naczelny: Mateusz Damian Gutowski
Druk: Białowiecki Ośrodek Kultury
Korekta: Gminna Biblioteka Publiczna
Numer zamknięto 21.01.2023 r.
E-mail: bok@ug.bialowieza.pl
Strona internetowa: www.gmina.bialowieza.pl
Nakład: 350 egzemplarzy

